

w sprawie wniosku Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn.DSW-WNN.8014.42.2023.2.JP

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 538/2023 z dnia 13 lipca 2023 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn.DSW-WNN.8014.42.2023.2.JP

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn.DSW-WNN.8014.42.2023.2.JP nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 538/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 lipca 2023 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, bowiem kierunkowe efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 226), oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust.3 tej ustawy. Opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż opisany jako właściwy dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w przywołanych wyżej przepisach lub w ogóle go nie wskazuje. Przykładowo, efekt *K_W14 posiada wiedzę o celach i sposobach funkcjonowania poradni terapeutycznych, psychoedukacyjnych, oraz instytucji pomocowych w wybranych zakresach, efektu.*

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia poinformowała, że skorygowano kierunkowe efekty uczenia się tak aby uwzględniały uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226), oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Obecny opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje odpowiedni poziom zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, w stosunku do 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono Załącznik nr 1 Kierunkowe efekty uczenia się, zawierający korektę poprzednio przesłanych z wnioskiem efektów uczenia się dla kierunku psychologia jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu od strony formalnej. Uczelnia przedstawiła w Załączniku 1 korektę efektów, w której znajdują się kierunkowe efekty uczenia się, zmodyfikowane pod względem zaawansowania i udoskonalone zgodnie z zaleceniami PKA. Ocena ich aktualnej wersji pozwala stwierdzić, iż większość użytych wyrażeń kierunkuje je na poziom zgodny ze stopniem zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, właściwy dla 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, a więc odpowiedni dla poziomu studiów jednolitych magisterskich. Uczelnia nie dołączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy kopii aktu organu Uczelni nadającego moc wiążącą zmianom efektów uczenia się i treści programowych opisanym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Efekty uczenia się są zbyt ogólne, nie został w nich określony zakres przedmiotowy wiedzy do opanowania przez studentów, ani konkretne umiejętności praktyczne, które zostaną opanowane przez studentów. Przykładem jest efekt K_W01 *zna miejsce psychologii wśród pokrewnych dziedzin nauki (nauk społecznych, medycznych, humanistycznych i innych) oraz jej zastosowanie w innych dyscyplinach nauki, na poziomie umożliwiającym interdyscyplinarną współpracę ze specjalistami innych dziedzin*. Sposób opisu zakładanych efektów uczenia się sprawia, że bardzo utrudnione, a w niektórych przypadkach niemożliwe będzie skuteczne sprawdzenie i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia poinformowała, że efekty uczenia się zostały uszczegółowione i został w nich określony zakres przedmiotowy wiedzy do opanowania przez studentów oraz konkretne umiejętności praktyczne. Zdaniem Uczelni, obecnie sposób opisu zakładanych efektów uczenia się umożliwi skuteczne sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, które nie niwelują istoty zarzutu ani od strony merytorycznej, ani formalnej. Analiza skorygowanych opisów efektów pozwala ocenić, iż

dokonano szeregu zmian i wprowadzono do opisu nieco odmienne charakterystyki. Nadal jednak nie wiadomo, jakie konkretnie umiejętności praktyczne będą sprawdzane, a analogiczny efekt K_W1 uzyskał brzmienie: „*Ma pogłębioną wiedzę z zakresu psychologii oraz zna jej powiązania z dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu, szczególnie z filozofią, pedagogiką, naukami socjologicznymi, naukami medycznymi i naukami o zdrowiu oraz zna jej odniesienie do praktycznych zastosowań*”, nadal więc nie wiadomo, jak zweryfikować osiągnięcie tak ogólnego i właściwie obejmującego zakres całych studiów efektu („*Ma pogłębioną wiedzę z zakresu psychologii*”). Analogiczne błędy występują w dalszych efektach (por. np. K_W11 - „*Ma pogłębioną wiedzę o socjologii, jako nauce zajmującej się społeczeństwem oraz relacjami występującymi pomiędzy poszczególnymi poziomami struktur społecznych. Zna jej praktyczne zastosowanie*”, którego literalne spełnienie wymagałoby nabycie przez studenta całości pogłębionej wiedzy socjologicznej na poziomie studiów wyższych, co jest nierealistyczne i w tym wypadku niepotrzebne). W odniesieniu do umiejętności reprezentatywny dla enigmatyczności zapisów jest np. K_U1 „*Potrafi pozyskać i selekcjonować wiedzę oraz informacje uzyskane z różnych źródeł, a także dokonać krytycznej oceny poglądów i idei zawartych w różnych podejściach teoretycznych*” – stawiający przed studentem zadanie nie do wykonania, niesprecyzowane i nieskonkretyzowane (szczególnie mając na uwadze, że efekty te, nawet ogólne, dotyczą jednak profilu praktycznego). Uczelnia nie opisała więc czego konkretnie będzie się od studenta wymagać w poszczególnych zakresach wiedzy, umiejętności i postaw w obszarze kompetencji diagnostycznych, interpretacyjnych, komunikacyjnych i terapeutycznych (pomocowych). Zapisy są nieprecyzyjne i dotyczą także najczęściej dość enigmatycznie sformułowanych efektów uczenia się. Prezydium PKA zważyło ponadto, iż Uczelnia nie dołączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy kopii aktu organu Uczelni nadającego moc wiążącą zmianom efektów uczenia się i treści programowych opisanym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

3. W sformułowaniach dotyczących zakładanych kierunkowych efektów uczenia się występują powtórzenia (dosłownie lub w nieco innych formach redakcyjnych). Przykładowo, w sformułowanych efektach K_W07, K_W09, K_W12, K_W13 czy K_W16 ujęto niemal te same treści odnoszące się do wiedzy dotyczącej narzędzi i metod pomiaru stosowanych w psychologii.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia poinformowała, że wyeliminowano powtórzenia w sformułowaniach dotyczących zakładanych kierunkowych efektów uczenia się.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, które niwelują istotę zarzutu, ale tylko od strony merytorycznej. Analiza aktualnych opisów efektów (Załącznik 1) pozwala na ocenę, iż w pełni uwzględniono uwagi, zawarte w uzasadnieniu uchwały PKA i właściwie rozdzielono zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych poszczególnych efektów. Ową specyfikację można aktualnie ocenić jako trafną i poprawną. Prezydium PKA zważyło jednak, iż Uczelnia nie dołączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy kopii aktu organu Uczelni nadającego

moc wiążącą zmianom efektów uczenia się i treści programowych opisanym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

4. Kierunkowe efekty uczenia się i efekty uczenia się przypisane do zajęć nie są powiązane. Przykładowo, dla zajęć *biologiczne podstawy zachowania* efekt W2 *Ma pogłębioną wiedzę na temat analizowania i interpretowania danych, służących wyjaśnianiu zjawisk biologicznych mechanizmów zachowań w świetle najnowszych badań*, nie odnosi się do wskazanego K_W13/P7S_WG *ma pogłębioną wiedzę na temat metod i narzędzi gromadzenia, analizowania i interpretowania danych, służących wyjaśnianiu różnorodnych zjawisk psychologicznych oraz weryfikacji hipotez badawczych w prowadzonej pracy naukowej*. Dodatkowo treści programowe zajęć nie wskazują na nabywanie przez studenta wiedzy na temat gromadzenia i analizy danych, jak również kompetencji w obszarze pracy naukowej.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż dokonano powiązania kierunkowych efektów uczenia się z efektami uczenia się przypisanymi do zajęć. Dodatkowo skorygowano treści programowe zajęć w taki sposób aby student nabywał wiedzę na temat gromadzenia i analizy danych, jak również kompetencje w obszarze pracy naukowej. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiono sylabusy, zawierające skorygowane opisy zajęć lub grup zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów oraz liczby punktów ECTS.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu ani od strony merytorycznej, ani formalnej. W zakresie spójności efektów kierunkowych oraz ich relacji do efektów uczenia się przypisanych do zajęć należy stwierdzić, iż Uczelnia dokonała właściwych zmian w i zastosowała się do uwag z Uchwały PKA tylko w odniesieniu do sylabusów zajęć literalnie wymienionych w treści zarzutów 4 i 5 tzn.: *biologiczne podstawy zachowania* oraz *podstawy pedagogiki*. Należy ocenić, że wyeliminowano w nich powtórzenia i dokonano skorelowania treści kierunkowych efektów uczenia się z efektami uczenia się przypisanymi do zajęć, a także z treściami programowymi. Jednak dokładna analiza skorygowanych sylabusów pozostałych kursów zdradza te same nieprawidłowości, które występowały we wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów, a w szczególności:

- niespójność kierunkowych efektów uczenia się z efektami uczenia się przypisanymi do zajęć i treściami programowymi (reprezentatywne w tej mierze będą m.in. karty kursów: *diagnoza psychologiczna; doskonalenie kompetencji, animowanie pomocy para profesjonalnej i nieprofesjonalnej* oraz wielu innych);
- niespójność treści programowych i literatury (np. zajęcia *neurokognitywistyka rozwoju*);
- całkowite lub w znacznej części pokrywanie się treści oraz powtórzenia kierunkowych efektów uczenia się i efektów uczenia się przypisanych do zajęć (por. np. *socjologia* efekty W1 i W2 oraz K_W1 i K_W05; *elementy prawa dla psychologów* U2 i K_U27; a także niemal dokładne powtórzenie zapisu „K3: Wykazuje właściwą postawę wobec sytuacji naruszania

*prawa” / „K3: Wykazuje aktywną postawę wobec sytuacji naruszania prawa” w przypadku przedmiotów *elementy prawa dla psychologów i ochrona własności intelektualnej*).*

Reasumując, w zakresie relacji kierunkowych efektów uczenia się do efektów przypisanych do zajęć należy stwierdzić, iż Uczelnia dokonała właściwych zmian w i zastosowała się do uwag zawartych w tezach PKA tylko w odniesieniu do sylabusów zajęć literalnie wymienionych w treści zarzutów 4 i 5 tzn.: *psychologia dzieci i młodzieży oraz neuropsychologii*. W wielu innych kartach kursów w sformułowaniach i w merytorycznym zakresie nadal widoczne są nieprawidłowości, przede wszystkim brak spójności. Można więc ocenić, że skutki wprowadzonych przez Wnioskodawcę zmian są nikłe.

Ponadto Uczelnia nie dołączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy kopii aktu organu Uczelni nadającego moc wiążącą zmianom efektów uczenia się i treści programowych opisanych we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

5. W przypadku niektórych efektów przypisanych do zajęć występują powtórzenia efektów kierunkowych. Dotyczy to przykładowo zajęć *podstawy pedagogiki*, w przypadku efektów W3, W4 i W5 występują podobieństwa do efektów kierunkowych (K_W09, K_W10 i K_W11). Utrudnia to stworzenie skutecznego sprawdzenia i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, że wyeliminowano powtórzenia przypadku efektów kierunkowych przypisanych do zajęć. Zdaniem Uczelni obecnie będzie możliwe skuteczne sprawdzenie i ocenienie efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

Stanowisko Prezydium PKA

Stanowisko Prezydium PKA dotyczące działań naprawczych Uczelni podjętych względem zarzutu 5 zostało przedstawione w zakresie stanowiska dotyczącego zarzutu 4.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

6. Brak zdefiniowania specyficznych efektów uczenia się, co prowadzi do nietrafnego doboru treści programowych do zakładanych efektów uczenia się, przypisanych do zajęć. W efekcie, ma miejsce wyraźna niespójność efektów uczenia się i treści programowych. Przykładowo, *neuropsychologia* - efekty W2 i W3, a szczególnie W5 *Ma rozszerzoną wiedzę na temat badań diagnostycznych, posiada wiedzę w sposób pogłębiony na temat narzędzi i metod pomiaru stosowanych w neuropsychologii* – nie znajdują odzwierciedlenia w treściach programowych ani wykładu, a tym bardziej ćwiczeń, w przypadku których treści programowe przedstawiono hasłowo.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż dokonano korekty treści specyficznych efektów uczenia się oraz odpowiednio dobrano treści programowe do zakładanych efektów uczenia się przypisanych do zajęć co wyeliminowało niespójność efektów

uczenia się i treści programowych. Treści programowe zostały uzupełnione o szczegółowe zagadnienia omawiane na zajęciach.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu ani od strony merytorycznej, ani formalnej. W zakresie adekwatności literatury, treści programowych oraz ich relacji do efektów uczenia się przypisanych do zajęć należy stwierdzić, iż Uczelnia dokonała właściwych zmian w i zastosowała się do uwag z uchwały PKA tylko w odniesieniu do sylabusów zajęć: *psychologia dzieci i młodzieży* oraz *neuropsychologia*. Jednak merytoryczna analiza całości dołączonych dokumentów uprawnia do stwierdzenia szeregu nieprawidłowości w przypadku wielu innych zajęć. Uprawnia to do stwierdzenia o małej adekwatności merytorycznej dokonanych działań i wielu błędach, a szczególnie:

- mieszanemu treści i myleniu merytorycznego zakresu zajęć;
- przypisaniu efektom kierunkowym z zakresu psychologii treści z nią nie związanych, charakterystycznych dla innych dziedzin i dyscyplin (np. pedagogiki);
- nieadekwatnej literaturze – np. w przypadku zajęć *neurokognitywistyka rozwoju* obecność aż 2 pozycji, całościowo odnoszących się do szczegółowych zagadnień z zakresu psychologii społecznej oraz psychologii reklamy: Aronson, E., Wilson, T.D., Akert, R.M. (1994). *Psychologia społeczna. Serce i umysł*. Poznań: Zys i S-ka oraz Cialdini, R. B. (2011). *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*. Gdańsk: GWP podczas gdy ani jeden efekt uczenia się, ani treść programowa kursu nie dotyczy procesów społecznych, a jedynie niezdefiniowanego, „społecznego kontekstu badań”;
- braku kompletności zakładanej wiedzy i umiejętności w odniesieniu treści programowych (np. brak opisu ważnego dla współczesnej myśli psychologicznej paradygmatu salutogenezy jako alternatywy dla tradycyjnego patogenetycznego, dającego podstawę koncepcjom psychologii pozytywnej i wielu aspektom wzmacniania odporności jednostki – treści te pominięto np. w kartach kursów: *psychologii zdrowia, psychologii klinicznej, psychopatologii* oraz *psychologii stresu*);
- nieadekwatnych do założonych efektów uczenia się przypisanych do zajęć sposobów i form prowadzenia zajęć (np. zajęcia *podstawy pedagogiki*).

Poniżej, przykładowo poddano analizie efekty uczenia się i treści programowe dla zajęć:

- *diagnoza psychologiczna*- „W1: W stopniu zaawansowanym zna i rozumie wiedzę z zakresu przynajmniej jednej ze specjalności psychologii stosowanej, np. psychoprofilaktyki i pomocy psychologicznej. Wie jak wykorzystać tę wiedzę w praktyce.” - brak adekwatności tematycznej – efekt dotyczy profilaktyki i pomocy, a nie diagnozy; „U1: Potrafi w sposób prawidłowy interpretować mechanizmy i zjawiska psychologiczne oraz posiada umiejętność ich wyjaśnienia.”- nie wiadomo, jakie mechanizmy i zjawiska; w jakich kontekstach; nie wiadomo co będzie przedmiotem zajęć, treści dotyczą bowiem charakterystyki temperamentu, koncepcji zdolności, a nie diagnozy (np. w programie tych zajęć [dział V, VI] znajdują się m.in. treści: „Czym są różnice interpersonalne?- przedmiot i źródła psychologii różnic indywidualnych. Definicje różnic indywidualnych”, „Jak pracować z osobą z poszczególnym typem myślenia”, „Na co wpływa temperament 4. Koncepcje inteligencji i modele zdolności”, „Podstawowe pojęcia i koncepcje stresu: stres jako bodziec, reakcja i transakcja 3. Biologiczne koncepcje stresu”, „Czym jest

temperament 2. Czym różnią się od siebie poszczególne typy temperamentu 3. Na co wpływa temperament 4. Koncepcje inteligencji i modele zdolności”, „Pomoc psychologiczna nieprofesjonalna – zalety i wady. 2. Rola wybranych interwencji stosowanych w ramach pomagania: Parafraza, Wejście w świat znaczeń pacjenta, konfrontacja, interpretacja. Omówienie, ćwiczenie.” należące do innych zajęć, powielone np. w sylabusie zajęć: psychologia różnic indywidualnych, czy w animowaniu pomocy para profesjonalnej i nieprofesjonalnej);

- *psychologia różnic indywidualnych, w którym z kolei zawarto wiele treści związanych z diagnozą psychologiczną, np. treści: „Metody badawcze - etapy procesu badawczego, dobór odpowiedniego modelu i narzędzi badawczych; sposoby analizy uzyskiwanych danych w kontekście psychologii różnic indywidualnych.” Efekty uczenia się dla tych zajęć także są w znaczny sposób skorelowane z diagnozą, np. „W4: Posiada pogłębioną wiedzę o metodach i narzędziach pozyskiwania danych oraz analizach zjawisk psychologicznych w odniesieniu do procesów z zakresu różnic indywidualnych”;*
- *podczas gdy dla zajęć psychopatologia zaplanowano efekt: „U1: Posiada umiejętność formułowania problemów diagnostycznych na podstawie obrazu klinicznego”, dla zajęć diagnoza psychologiczna: „W4: Posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą różnego rodzaju dysfunkcji społecznych, zaburzeń zachowania oraz zmian chorobowych a także zna sposoby ich klasyfikacji. Wie jak przeprowadzić diagnozę i opis właściwy dla psychopatologii i psychologii zaburzeń”, przyporządkowanie tych efektów do zajęć powinno być dokładnie odwrotne;*
- *pomoc psychologiczna - zaplanowano efekt: „U2: Potrafi przeprowadzić wywiad i obserwację psychologiczną, umie określić podstawowe narzędzia diagnozy psychologicznej i dokonać wyboru najbardziej właściwego. Wie jak interpretować wyniki i sporządzić raport.” – związany z raczej z merytorycznym zakresem umiejętności diagnostycznych, a nie pomocowych; sformułowano także efekt „U3: Potrafi rozpoznać zaburzenia procesów psychicznych, w tym myślenia, emocji, motywacji, a także podstawowe objawy zaburzeń w odniesieniu do systemów klasyfikacyjnych. Potrafi wskazać potencjalne przyczyny zaburzeń o podłożu biologicznym, psychicznym czy społeczno-kulturowym.” związany merytorycznie z psychopatologią lub psychologią kliniczną;*
- *doskonalenie kompetencji – nie wskazano, o jakie kompetencje chodzi (np. klasyfikacji kompetencji); metod, form i kontekstu ich doskonalenia; odniesień wiedzy psychologicznej co do ich rozwoju i wspierania, natomiast charakterystyczny jest efekt: „W5: Ma pogłębioną wiedzę w zakresie różnic indywidualnych, intelektualnych oraz temperamentalnych związanych z płcią, czy stylem poznawczym i potrafi je zmierzyć i zastosować w praktyce”, zakresem przynależny do innych zajęć (różnic indywidualnych); w treściach sylabusu zajęć doskonalenie kompetencji - umieszczono takie nieskonkretyzowane i niepowiązane ze sobą zapisy, jak „Analiza i synteza informacji” „12. Analiza osobowości” czy „17. Tolerancja”. Znajduje się też bardzo wiele zapisów dotyczących diagnozy, sugerujących, że kurs winien się raczej nazywać diagnoza i doskonalenie kompetencji;*
- *animowanie pomocy para profesjonalnej i nieprofesjonalnej - zaplanowano treści, które tradycyjnie odnoszą się do przedmiotu diagnozy psychologicznej, np. „Zaplanowanie i przeprowadzenie procesu diagnostycznego. 10. Badania diagnostyczne (wywiad,*

obserwacja, narzędzia diagnostyczne)” i niejasne jest, czy i którą formę diagnozy uważa Wnioskodawca za „para profesjonalną” oraz „nieprofesjonalną”. Ponadto Prezydium PKA zważyło, iż Uczelnia nie dołączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy kopii aktu organu Uczelni nadającego moc wiążącą zmianom efektów uczenia się i treści programowych opisanym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

7. Treści programowe nie są adekwatne do danych zajęć, zarówno w kwestii braku istotnych zagadnień, jak i polecanej studentom literatury. Przykładowo, w programie *psychologii dzieci i młodzieży*, pominięto zagadnienia dotyczące zaburzeń ze spektrum autyzmu (ASD), metod diagnozy ADHD (Conners, wersja 3R), jak również aktualnych podręczników dla studentów psychologii.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej. „Skorygowano treści programowe zajęć w taki sposób aby były one adekwatne do profilu zajęć pod względem omawianych istotnych zagadnień, jak i polecanej literatury. Dokonano ponownego przeglądu wszystkich pozycji literatury we wszystkich kartach zajęć i grup zajęć (sylabusach) i zaktualizowano literaturę co do poszczególnych pozycji i dat wydania. Patrz Załącznik nr 2.”

Stanowisko Prezydium PKA

Stanowisko Prezydium PKA dotyczące działań naprawczych Uczelni podjętych względem zarzutu 7 zostało przedstawione w zakresie stanowiska dotyczącego zarzutu 6.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

8. Liczne zakładane efekty uczenia się nie są specyficzne dla profilu praktycznego, bowiem w ograniczonym zakresie uwzględniają umiejętności praktyczne specyficzne dla wnioskowanego kierunku. Brakuje wyraźnego określenia rodzaju i zakresu umiejętności praktycznych zdobywanych na poszczególnych zajęciach.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż dokonano korekty zakładanych efektów uczenia się pod kątem uwzględniającym specyfikę tworzonego profilu praktycznego, tak aby w pełni uwzględniły nabywanie umiejętności praktycznych w psychologii. Określono rodzaj i zakres umiejętności praktycznych zdobywanych na poszczególnych zajęciach.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu ani od strony merytorycznej, ani formalnej. Analiza skorygowanych sylabusów pozwala stwierdzić, że Uczelnia dokonała tylko nieznacznych uzupełnień i modyfikacji we wskazanym w uchwale PKA zakresie, a Wnioskodawca nie wprowadził zasadniczych zmian polegających na merytorycznej

i metodycznej optymalizacji, wyodrębniających specyfikę profilu praktycznego w planowanych sylabusach zajęć. W zdecydowanej większości brak określenia konkretnych umiejętności praktycznych, wyróżnionych czy to w efektach uczenia się, czy to w treściach programowych dotyczy między innymi zajęć:

- *diagnoza psychologiczna* (wymienione jedynie 2 metody diagnozy – test Bentona i kwestionariusz MMPI, która należy do bardzo zaawansowanych metod psychologii klinicznej (przy treści dotyczącej testu MMPI zawarto enigmatycznie brzmiące hasło, nie wiadomo do czego odniesione „Zadania zespołowe”); brak konkretnych metod diagnozy wybranych zakresów funkcjonowania psychiki i innych metod/ testów dotyczących różnorodnych zakresów diagnozy psychologicznej (np. diagnozy inteligencji, osobowości, lęku, twórczości, ect.); kurs obciążony brakiem koherencji, m.in.: przewidziano tak nieadekwatne dla zajęć treści: „Stres pozytywny i negatywny; zjawisko potraumatycznego rozwoju 6. Radzenie sobie ze stresem: koncepcja Miller, Lazarusa i Folkman, Endlera i Parkera 7. Radzenie sobie ze stresem spowodowanym chorobą: koncepcja adaptacji poznawczej Taylor oraz Kubler-Ross. 8. Odporność na stres i jej rodzaje, czynniki warunkujące odporność” a brak wyróżnienia/opisu konkretnych umiejętności diagnostycznych oraz metod diagnostycznych;
- *metody i techniki grupowej pomocy psychologicznej* – nie wymieniono tu ani jednej metody lub techniki; samo wyrażenie „techniki” powielono w przyporządkowaniu do wykładów i ćwiczeń dwukrotnie, bez skonkretyzowania i rozdzielenia zakresów treści; brak wskazania konkretnych umiejętności, związanych z pomocą psychologiczną; zaplanowano natomiast efekty i umiejętności tożsame z zakresami innych zajęć, np. „Potrafi rozpoznać zaburzenia procesów psychicznych, w tym myślenia, emocji, motywacji, a także podstawowe objawy zaburzeń w odniesieniu do systemów klasyfikacyjnych. Potrafi wskazać potencjalne przyczyny zaburzeń o podłożu biologicznym, psychicznym czy społeczno- kulturowym.” związane raczej z zakresem wiedzy psychopatologicznej i umiejętnościami diagnostycznymi;
- *coaching i mentoring* – zaplanowano enigmatyczne efekty, nie wyznaczające konkretnych umiejętności rozwijanych podczas zajęć – por. „U3 - Potrafi sprawnie posługiwać się wiedzą i umiejętnościami z zakresu coachingu i mentoringu niezbędnymi do podejmowania działań praktycznych na rzecz osób dla których pracuje. U4 - Posiada pogłębione umiejętności wypowiedzenia się na temat zagadnień związanych z coachingiem i mentoringiem.” - nie wiadomo jakie zagadnienia, jaka wiedza ma być aplikowana, których konkretnie sytuacji i osób mają dotyczyć te umiejętności;
- *animowanie pomocy para profesjonalnej i nieprofesjonalnej* zaplanowano treści („8. Dylematy etyczne”), które mają nieskonkretyzowany wymiar i niejasne jest jakich umiejętności bądź zakresów zachowań, postaw i wartości dotyczą, a tradycyjnie odnoszą się do obszarów etyki czy aksjologii.

W obszarze konstrukcji programu jest zawarty jeszcze jeden błąd koncepcyjny, rzutujący na znaczeniową nietrafność efektów uczenia się. W koncepcji formalnie nie odniesiono efektów uczenia się do dyscypliny pedagogika (jest oznaczona w 100% psychologia), natomiast ich treść zawiera wiedzę/umiejętności i postawy społeczne immanentnie związane z pedagogiką. Merytorycznym i metodologicznym błędem są zajęcia: *podstawy pedagogiki* i lokowanie treści np. efektów „W1: Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o zastosowaniu pedagogiki w rozwiązywaniu problemów szkolno-wychowawczych; zna w podstawowym zakresie wybrane metody i techniki wychowawcze i dydaktyczne. Wie jak zastosować tę wiedzę w praktyce.”,

„W3: Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię stosowaną w pedagogice, wie jak zastosować ją w praktyce” lub „U1: Posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy pedagogicznej w różnych kontekstach rozwojowych i opiekuńczych.” U2 – „Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki do opisu i analizowania przebiegu procesów wychowawczych i dydaktycznych posługując się różnorodnymi metodami i technikami w celu rozwiązywania problemów” w obszarze wiedzy psychologicznej. Te efekty absolutnie nie są merytorycznie związane z wiedzą psychologiczną, a odnoszą się do tradycyjnych obszarów pedagogiki i dydaktyki, która nie jest w ogóle reprezentowana w programie studiów Wnioskodawcy, a to zupełnie inna dziedzina wiedzy oraz inne umiejętności. Wiedza pedagogiczna, socjologiczna czy filozoficzna powinna być jedynie źródłem, kontekstem działań sensu stricte psychologicznych, studia psychologiczne nie pozwolą na pewno na zrealizowanie posiadania przez studenta uporządkowanej i pogłębionej wiedzy o zastosowaniu pedagogiki czy stosowanej w tej dziedzinie terminologii. Znamienny dla nieadekwatności efektów i treści oraz sposobów realizacji tego kursu jest też fakt prowadzenia tych zajęć w formie wykładu, stawiający pod znakiem zapytania możliwość osiągnięcia przez studenta zaplanowanego efektu uczenia się U3 „Potrafi pracować z jednostką – uczniem jego rodziną i grupą oraz umie podejmować działania na rzecz współpracy szkoła – rodzina.”. Reasumując, treści i efekty uczenia się nadal nie precyzują i nie konkretyzują jednoznacznie i czytelnie nabywanych psychologicznych umiejętności praktycznych, w odniesieniu do większości zajęć.

Ponadto Prezydium PKA zważyło, iż Uczelnia nie dołączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy kopii aktu organu Uczelni nadającego moc wiążącą zmianom efektów uczenia się opisanym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

9. Nie wskazano selekcyjnych kryteriów przyjęcia na studia, tj. kluczowych dla kierunku przedmiotów egzaminu maturalnego, których zdawanie byłoby oczekiwane od kandydatów, ani metod weryfikacji znajomości języka obcego.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż wskazano selekcyjne kryteria przyjęcia na studia w zakresie kluczowych dla kierunku psychologia przedmiotów egzaminu maturalnego (język polski oraz biologia lub historia do wyboru). Wskazano konieczność uzyskania odpowiedniej oceny na egzaminie maturalnym z języka obcego nowożytnego jako kryterium konieczne do pozytywnej kwalifikacji.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Na podstawie analizy przedstawionych dokumentów, opisujących procedurę kwalifikacji i wymagania wobec kandydatów należy stwierdzić, że Uczelnia formalnie doprecyzowała warunki selekcji rekrutacyjnej (w tym zdanego egzaminu maturalnego z języka obcego na minimalnym poziomie 30%, co według aktualnych przepisów jest i tak warunkiem pozytywnego zdania matury). Podstawą przyjęcia kandydatów są wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego oraz jednego z dwóch przedmiotów do wyboru: biologii lub historii. W sposób niejasny

i niedookreślony scharakteryzowano jednak procedurę przeliczania na wartość punktową procentów i ocen uzyskanych z przedmiotów. Choć zostały dołączone tabele wskazujące na kryteria i wskaźniki przeliczeń, jednak nie zostało sprecyzowane co oznacza występujące w nich pojęcie „przedmiot kierunkowy”, którego liczbę punktów przemnaża się x 2 – jeżeli jest to owa, wskazana biologia lub historia należałoby to dookreślić). Duże wątpliwości budzi także wprowadzenie równoważności wyników matury dla poziomu podstawowego i rozszerzonego (por. kryterium c. „*Wynik z przedmiotu kierunkowego (niezależnie od poziomu) 1%-2pkt.*”), zapis ten jest krzywdzący dla kandydatów posiadających zdany, trudniejszy poziom rozszerzonej matury i niejasny jest powód zrównywania tych wyników do jednego przelicznika, tym bardziej, że w odniesieniu do matury z języka polskiego jest to zróżnicowane (por. kryterium a i b „*a. Poziom podstawowy 1%-1 pkt; b. Poziom rozszerzony 1%-1,5 pkt*”). Także wskazany próg punktów dla kandydatów na studia (50 pkt.) nie jest adekwatny, logiczny ani możliwy do zaakceptowania, wskazuje bowiem na możliwość przyjęcia kandydatów z przynajmniej jednym, niezdanym egzaminem maturalnym.

Należy ocenić więc, że w rzeczywistości zasady przyjęcia na studia są fasadowe, nie mają wartości selekcyjnej i nie zapewnią właściwego doboru kandydatów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

10. W proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono wiele nieprawidłowości związanych z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć. Realizację zajęć: *emocje i motywacje, diagnoza psychologiczna* (wykłady), powierzono wykładowcy, którego dorobek naukowy odnosi się do tematyki przestępstwa i agresji (głównie osób nieletnich). Realizację diagnozy *psychologicznej* (wykład), powierzono wykładowcy bez udokumentowanego dorobku naukowego i doświadczenia dydaktycznego.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż skorygowano proponowaną obsadę zajęć poprzez powierzenie zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz uzupełniono karty informacji o nauczycielach akademickich i innych osobach proponowanych do prowadzenia zajęć o brakujące informacje, w świetle których osoby te mają wystarczającą wiedzę i doświadczenie adekwatne do prowadzenia danego rodzaju zajęć. W Załączniku nr 4 przedłożono skorygowany przydział zajęć, a w Załączniku nr 5 skorygowane i uzupełnione informacje o nauczycielach akademickich i innych osobach proponowanych do prowadzenia zajęć.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, których znaczny zakres zobligował PKA do ponownej oceny obsady zajęć na wnioskowanym kierunku. Ocena ta doprowadziła do konkluzji, jak niżej. Uczelnia podjęła działania naprawcze, polegające na zastąpieniu prowadzących z wykazu zajęć, dla których obsada była nieprawidłowa, innymi prowadzącymi. Uczelnia zatrudniła

jednego nowego pracownika – doktor habilitowaną psychologii. Negatywnie należy ocenić brak kompleksowych zmian w strukturze kwalifikacji kadry. Aktualna, powtórna ocena struktury kadry nauczycieli akademickich pozwala na sformułowanie zarzutu o braku możliwości prowadzenia studiów i gwarantowania jakości realizacji efektów uczenia się w sytuacji zatrudnienia tylko jednego pracownika naukowego w grupie nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego (dr hab.), posiadającego wykształcenie i dorobek w dyscyplinie psychologia. Zarzut łączy się z niewielką liczebnością kadry psychologów, a także z niskim poziomem doświadczenia akademickiego wielu pracowników, a kwestie te nie zostały zmienione. W przedstawionej po korekcie kadrze na kierunku psychologia nadal niewielu jest pracowników posiadających wykształcenie i dorobek w dyscyplinie psychologii, a więc nadal aktualny pozostaje ogólny zarzut o braku w kadrze kierunku nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, posiadających specyficzny dorobek naukowy w dyscyplinie psychologia, wyróżniający obszar badań i praktyki psychologicznej od pokrewnych dyscyplin, jakimi są np. filozofia, historia, pedagogika, praca socjalna, socjologia, czy nauki medyczne i nauki o zdrowiu. Obecnie w aktualnej strukturze kadry jest tylko 5 pracowników naukowych w grupie nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego: z dyscypliny psychologia (1), z pracy socjalnej (1), historii (1), pedagogiki (1) i z medycyny (1). Studia powinny gwarantować studentom kontakt z osobami, posiadającymi potwierdzone tytułami i stopniami naukowymi dorobek naukowy, posiadającymi uporządkowaną, szeroką, dogłębną znajomość dorobku naukowego wypracowanego w danej dyscyplinie, w zakresie adekwatnym do tematyki zajęć, a także znajomość zasad prowadzenia pracy badawczej w dyscyplinie. Jest to ważne zwłaszcza w przypadkach realizowania w trakcie studiów zadań badawczych, podejmowanych przez studentów przy pisaniu prac dyplomowych oraz w sytuacji prowadzenia wykładów czy seminariów. Obecność w aktualnej strukturze kadry tylko 1 pracownika naukowego w grupie nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego z dyscypliny psychologia uniemożliwia chociażby monitorowanie jakości prac licencjackich promowanych przez osoby ze stopniem doktora. Wiedza teoretyczna musi być podstawą praktyki, a jakość przekazu tej wiedzy gwarantują właśnie nauczyciele akademicy, posiadający adekwatne stopnie i tytuły naukowe, nie tylko doświadczenie praktyczne w zawodzie. Część wykładowców prowadzi bardzo znaczną liczbę godzin zajęć, np. jedna z osób z tytułem zawodowym magistra - 6 różnorodnych zajęć, obejmujących zagadnienia z biologicznych podstaw zachowań, treningu adaptacyjnego, planowania kariery i technik relaksacyjnych (530 godzin). Dodatkowo nauczyciel ma wpisane w przydział czynności 960 godzin praktyki, której obowiązki i czasowy zakres opieki nie został sprecyzowany; licząc literalnie daje to sumę 1490 godzin dla jednej osoby, według planu obciążonej na równoległych studiach licencjackich 310 godzinami i ponownie 960 godzinami praktyki. Zliczenie tych wszystkich godzin ($1490 + 1270 = 2760$ liczone bez okresu wakacyjnego, daje ok. 92 godziny pracy dydaktycznej tygodniowo, czyli ok. 13 godzin dziennie z sobotami i niedzielami włącznie) stawia pod znakiem zapytania zarówno realizm takiego planowania, jak i wskazuje na nadmierne przeciążenie pracowników (niezgodne z przepisami bhp) i pozwala ocenić to jako patologię nauczania w szkole wyższej, absolutnie nie gwarantującą właściwej jakości kształcenia i tworzenia studentom właściwych warunków do realizacji efektów uczenia się. Część zajęć pozostaje nadal obsadzono nieprawidłowo. Szczegółowe informacje obejmuje załącznik do niniejszej uchwały.

**Uchwała nr 899/2023
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 5 października 2023 r.**

Reasumując należy ocenić, że Wnioskodawca dokonał skutecznych zmian tylko w zakresie obsady pojedynczych zajęć, natomiast holistyczna ocena nowej propozycji obsady zajęć wypada negatywnie. Powyżej opisana polityka kadrowa Uczelni nie prowadzi do osiągnięcia właściwej jakości studiów i promuje złe praktyki dotyczące organizacji kształcenia na poziomie wyższym. Struktura kadry przewidzianej dla wnioskowanego kierunku, nadal nie jest dostosowana do celów, efektów i zakresu kształcenia na kierunku i nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę utrzymanie w mocy wszystkich zarzutów Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 538/2023 z dnia 13 lipca 2023 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Akademii Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

Tadeusz Stanisławski